

Slovenci po vsem svetu - ena duhovna celota

Kako delajmo za izseljence

Danes obhajamo izseljensko nedeljo. Danes naj bi se vsi spominjali bratov in sester, ki so odšli iz rodne hiše v tuj svet. Danes naj bi se vsi zavedali prevažnega izseljenskega vprašanja in pa velike naloge, ki jo ima vršiti Družba sv. Rafaela za varstvo naših slovenskih izseljencev (DSR).

Vseh slovenskih izseljencev je do 380.000, vseh jugoslovanskih nad en milijon. Najbolj krepki in zdravi ljudje so desetletja odhajali v tujino. Večina teh se ne bo vrnila nikdar več. Po večini služijo kot beli sužnji tujim kapitalistom. Premnogi žive žalostno življenje, umirajo daleč od svojcev v veliki revščini in pomanjkanju. Priznati se mora, da naša država obrača veliko pozornost izseljenski vprašanju, ki pa je tako obširno, v vse panoge javnega življenja posega, pa tudi tako pereče, da država sama ne bo nikdar kos to vprašanju rešiti. Treba je, da se zanj zainteresirajo vse oblasti: cerkvena, državna, banovinska, občinske in šolske in da složno sodelujejo pri tem delu. Toda vse oblasti ne bodo mogle uspešno vršiti te naloge, ako se ne zainteresira ves narod, vsak posameznik. Vaak odrasli človek bi moral sodelovati z Družbo sv. Rafaela za varstvo izseljencev.

DSR zasluži, da jo podpiramo vsi Slovenci in da pri njej sodelujemo, kajti ona je prava in edina slovenska izseljenska organizacija, ki dela resno in uspešno za reševanje izseljenskega vprašanja. Izseljensko vprašanje je versko-moralno, narodno in gospodarsko vprašanje.

Kot verni katoličani trdimo in verujemo, da je človeška duša neskončne vrednosti in da je cilj človekov na zemlji, da zveliča svojo neumrljivo dušo. Krščanska vera in morala sta potrebni našim izseljencem, da jim lajšata življenje in večno osrečujeta. Toda vera in morala pri naših izseljencih propadeta. Mnogi izseljenci v Severni in Južni Ameriki, v Franciji in tudi drugod se polagoma vračajo v poganstvo in brezboštvo. Velika večina naših ljudi na tujem ne izvršuje več svojih verskih dolžnosti, ne hodijo ob nedeljah k sv. maši, ne prejemajo sv. zakramentov; precej jih je, ki se niso več dali cerkveno poročiti, temveč samo civilno in so starši, ki ne dajo več kreniti svojih otrok. So pa tudi taki, ki so prestopili v drugo vero.

Ako se zavedamo brezkončne vrednosti naše duše, tedaj je naša prva in največja dolžnost, da tem našim rojakom v tujini preskrbimo gorečih in pobožnih duhovnikov. Z ovcami morajo iti v tujino tudi pastirji, sicer se bodo ovce razkropile in zgubile. DSR je naša organizacija, ki vodi dušno pastirstvo naših izseljencev in jim preskrbuje domače duhovnike. Ali je ne bomo podpirali? Slovenci mnogo žrtvujemo za poganjski mislijo; v vsaki župniji je vpeljana Družba za širjenje vere in razen te deluje med nami več drugih misijonjskih organizacij. Toda pozabiti ne smemo, da so nam mnogo bližji naši bratje v tujini; bolj ko afriški in indijski pogani morajo nam biti pri sreči slovenski pogani v Ameriki in drugod, s katerimi smo zvezani po krvi in jeziku. Nobenega našega rojaka, ki je zgubil vero in moralo, ne obojamo, ker vemo, da so otroci razmer, v katerih žive. Skrivi smo predvsem mi v domovini, ker jim nismo pravočasno in dovolj dušnih pastirjev poslali, da bi jim ohranili vero in moralo. V »Slovenec« od zadnje srede pravi Jožef Premrov s svojega polovanja med Slovenci v Nemčiji, da je pred 30 leti zapisal pokojni dr. Krek: »Bože moj! Za Afriko, pravijo, se jih napravila izmed nas več v misijone. Za naše lastne ljudi pa je treba, da tudec prosti. V tem oziru se mora predužgati. Bog daj vsem zamorcem milost spreobrnjenja, a prej nego zanje, smo pa dolžni pomagati svojim rojakom. To zahteva red krščanske ljubezni.«

Uvažujmo besede velikega Kreka! Ne dajmo

Debata o vo'nih dolgovih

Evropa vložila novo prošnjo

London, 26. nov. Kakor hitro je prispela vest iz Amerike o zavrnitvi prošnje za moratorij, se je v City pojavil velik pesimizem glede funta. Dejstvo je, da je funt večraj padel na najnižjo točko v času zadnjih 12 let. V Londonu kljub temu niso odgovorni krogi zgubili glave in iščejo praktično pot, ki bi jim pomagala iz zagate. Ako bi morala Velika Britanija plačati Ameriki obrok, ki zapade 15. decembra, t. j. nič manj kakor 95 milijonov dolarjev, bi lahko nastala za funt prava katastrofa. Zato predlagajo finančni strokovnjaki vladi naslednje rešitev: Zlato, ki bi bilo potrebno za plačilo tega ogromnega zneska, naj bi se ne prepeljalo v Ameriko, pač pa naj bi ostalo v zalogah Angleške banke. Ta bi za ogromni znesek akreditirala Združene države. Seveda bi to bila samo začasna rešitev iz trenutne stiske. V tem času bi se začela med Anglijo in Ameriko pogajanja o rešitvi celotnega problema.

V Londonu namreč imajo še vedno trohico upanja, da bo Amerika vendar spoznala, da mora iti na roko Evropi glede medzavezniških dolgov. To upanje je vzbudila Hooverjeva pripomba, da ne najde v gospodarskem in finančnem položaju Evrope nikakega novega momenta, ki bi opravičil prošnjo evropskih držav za odgoditev plačil. Na podlagi te pripombe sklepajo, da bi morala Amerika v primeru, da se evropskim državam posreči dokazati silno denarno stisko, popustiti od sedanjega odklonilnega etaljšča. Zato namerava vlada že v ponedeljek odposlati v Washington novo noto, v kateri bo na podlagi podrobnih števil dokazala, da se Anglija nahaja v takšnem finančnem položaju, da ji v tem trenutku res ni mogoče plačati zapadlega obroka in da bi tudi nadaljnje plačevanje nadaljnjih obrokov povsem kompromitiralo angleško gospodarstvo.

Ta namen vlada sta že izdala ministrski predsednik MacDonald in njegov minister Balfour in minister Chamberlain v svojih izjavah v Birminghamu. Še tekom današnjega dne se vrne iz Zeneve zunanji minister John Simon in v ponedeljek se bo vršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo razpravljali o položaju.

Zeneva, 26. nov. Sredi prihodnjega tedna ali najkasneje zadnje dni v tednu prispje v Zenevo sam angleški ministrski predsednik MacDonald, ki namerava prisostvovati razorožitveni konferenci. Toda namen njegovega potovanja je prav za prav drugi. V Zenevi bo že našel francoskega ministrskega predsednika Herriota, kakor tudi reprezentativne predstavnike velicil L. i. Italije, Nemčije

si miru, dokler ni skrb za izseljence prav tako razširjena, kakor je misijonjska organizacija. V vsako župnijo DSR!

DSR deluje tudi na to, da naši izseljenci ohranijo čimdalje časa svoj jezik in svojo narodnost. Izseljensko vprašanje je tudi vprašanje za ohranitev našega jezika in naše kulture pri izseljencih. To se godi na ta način, da imajo naši ljudje v tujini svoje duhovnike, svoje cerkve, šole, društvene domove, raznovrstne prosvetne organizacije ter da stalno goje kulturne in gospodarske stike z materjo domovino. DSR že sedaj deluje na to, da dobe naši izseljenci slovenske šole s slovenskimi učitelji, oz. učiteljicami. Vzorne so naše izseljenske šole, katere vodijo slovenske šolske sestre v splošno zadovoljnost staršev.

DSR dela na to, da se osnujejo med našimi izseljenci razna kulturna društva. Ako imate svoje v tujini, naročite zanje knjige Družbe sv. Mohorja, dobre slovenske liste, pošiljate jim lahko stare liste, ki ste jih sami že prečitali. Svet je postal majhen, knjige jim lahko pošljete na posodo, da jih prečitajo in potem vrnejo.

DSR je ustanovila v Ljubljani izseljenski muzej pod imenom »Izseljenski arhiv«. V tem muzeju namerava zbrati vse, kar je zanimivo iz življenja in delovanja naših izseljencev. Tu hoče zbrati vse tiskovine, knjige, ki jih izdajajo naši ljudje v tujini, slike njih prireditelj, cerkva šol, društvenih domov, raznih podjetij, v katerih so zaposleni naši ljudje; dalje raznih predmetov, ki se jih izseljenci poslužujejo. Kako zanimivo bi bilo videti razna stanovanja iz raznih dežel, v katerih prebivajo naši izseljenci; v pragozdovih Argentine, v plantajah Brazilije, Hiše v Buenos Airesu ali v Clevelandu ali v Mrzli Canadi itd. Muzej zbira tudi pisma naših izseljencev.

Zgodovinarji, sociologi in razni drugi učenjaki bodo v tem muzeju črpali snov za svoje znanstvene razprave pa tudi preprosti ljudje bodo v njem našli mnogo zanimivosti.

DSR pa tudi goji gospodarske stike med domovino in izseljenci. Rečilo je že na milijone dinarjev našim izseljencem in njih svojem, zlasti raznih posmrtnin pri zavarovalnicah. Nemen ima, da zosnuje po vsem svetu, kjer so naši izseljenci razne gospodarske institucije, predvsem podporni društva, ki v Ameriki tako blagodejno delujejo. Ustanovila je izseljenski gospodarski svet, ki ima namen vsestranske skrbi za gospodarske stike med izseljenci in domovino. Eno največjih vprašanj v bodočnosti bo, kako in kje kolonizirati vrtnišve se in kje jim dati zasluzka in kruha. Ooromna naloga! Marsikateremu je DSR že pomagala iz zadrege. Podpirajmo jo!

DSR hoče združiti vse Slovence po vsem svetu v eno duhovno celoto. Izseljenci, organizirajte se in pišite po potrebna navodila DSR v Ljubljani. Ako potrebujete knjig obrnite se na družbo. Poljubite kakke listine za poroko ali za kaj drugega pa je ne morete dobiti, pišite DSR, da bo ona vam oskrbela. Pristopite vsi kot člani k DSR. Dobivali boste brezplačno njeno glasilno »Izseljenski Vestnik«. Poročajte vse važnejše novice iz vaše kolonije »Izseljenski Vestnik«, da bo zanimivo.

Vsak Slovenec se la'ko udeležuje pri DSR, prav vsak pomaga pri tem velikem versko-m. nacionalnem, gospodarskem in karitativnem delu, na ta ali oni način. Kdor je premočnejši, naj je podpira gmotno v denarju, spominjajo se naj to tudi v oporokah in ob raznih drugih prilikah. DSR rada sprejme tudi nepremičnine. Reval, ki nimajo prav nič, naj jo podpirajo z molitvijo, da bo Bog dal svoj blagoslov. Ker brez tega ni nobeno človeško delo zaslužno in uspešno. Neslov za niemo in vse druge pooblašče je: Družba sv. Rafaela v Ljubljani, Delavska zbornica. —n.

in Združenih držav. MacDonald se bo sestel z vsemi temi in načel bo zopet vprašanje medzavezniških dolgov. Bivši zavezniški se bodo posvetovali o novem koraku, ki naj ga napravijo v Washingtonu za dovolitev moratorija. Francija in Anglija sta že stopili v tej zadevi v stik in iz zanesljivega vira poročajo, da se namerava Francija pridružiti Angliji in poslati novo noto v Washington. Francija bi morala 15. decembra plačati Ameriki okoli 500 milijonov frankov in ta denar ni v prometu. Herriot bo moral zahtevati od parlamenta posebno pooblastilo za nov kredit. Njegov boj pred parlamentom ne bo lahak, ker bo ta le s težavo pristal na nove kredite.

Vsebina novih prošni

Pariz, 26. nov. tg. Ameriški odgovor Franciji ima bistvene razlike med odgovorom, ki je bil poslan Angliji. To je v Parizu povzročilo slabo voljo, ker se s tem jasno kaže, da sme Anglija računati na večje razumevanje v Ameriki kakor Francija. V odgovoru, namenjenem za Anglijo, manjka pasus, ki pravi: »... da bi se mogla najti nova sredstva, da bi se omogočile ameriškega narodu kakke kompenzacije izven pravih plačil v gotovini.« Dalje manjka drug stavek, ki naglašja, da Amerika v mirovni pogodbi ni dobila nobenih teritorialnih ali gospodarskih kompenzacij ali drugih vojnih odškodnin. V Parizu vidijo večjo ostrost odgovora tudi v tem, da je Amerika odklonila Franciji vsako odgoditev plačil, ki zapadejo 15. decembra. Herriot je sklical za danes posebno konferenco za razpravo o ameriškem odgovoru, katere se bodo udeležili finančni in proračunski minister in razni drugi finančni in gospodarski strokovnjaki. Razen tega bo danes ministrski svet v Elizeju, v ponedeljek in torek seje kabineta, v sredo pa zopet ministrski svet. Francoski odgovor torej ne bo podan pred sredo prihodnjega tedna.

MacDonald upa

London, 26. nov. tg. MacDonald je imel govor v Redfordu, v katerem se je optimistično izjavil, da bo Amerika vendarle pristala na odgoditev plačila vojnih dolgov. Podal je zgodovinski opis vprašanja vojnih dolgov. Med vojno sta si Amerika in Anglija skupno delili finančne zaveznike. Anglija že več let zastopa mnenje, da je treba te dolgovne štati iz gospodarskih razlogov. Ameriko pa so vodili politični pomisleki.

štedite!

Dobra žarnica je poceni. Žarnica slabe kakovosti, je poceni samo pri nakupu, pri porabi toka, pa se njena cena dokaj povisa.

Vsled tega kupujte samo svetlobno jako, ekonomično

TUNGSRAM

ŽARNICO!

Razdelimo si svet

Italijanski načrti za podonavsko in balkansko federacijo

„Balkanska federacija“

Stara, zmanjšana kraljevina Romunija, stara kraljevina Srbija, kraljevina Bolgarija, Albanija in Grčija pa bi zopet stvorile med seboj novo, balkansko federacijo, ki bi stala pod italijanskim pokroviteljstvom.

Nemčija bi se za vedno odrekla vsaki misli na združitve z Avstrijo ali na zavojevanje južnega — nemškega — Tirola. Ona bi se nadalje obvezala, da svoje gospodarske ekspanzije ne bi skušala razširiti čez južne Alpe, oziroma na vzhodu čez Karpat. Nemčija bi obljubila Italiji popolnoma svobodno roko v Adriji in v Sredozemlju.

Vse prizadete države bi se obvezale, da ne bodo poskušale vrniti katero izmed propadli držav.

To so v glavnem najznačilnejše točke programa, s katerim se je tajno bavil evropski kongres v Rimu in ki naj razdobi Romunijo in Jugoslavijo, poveča Madjarsko, prepusti hegemonijo v Podonavju Madjarski, na Balkanu pa Italiji. Nemčija bi v Podonavju vladala gospodarsko.

Cez nove razvaline

Svetovni tisk se je mnogo bavil s temi razkritji in jih je zavrnil kot fantastične, ker bi se rimski načrti mogli uresničiti samo z novo vojno, ki pa bi, po našem mnenju, rodila vse drugačne politične in socialne konstelacije, kot pa si jih predstavljajo udeleženci »evropskega kongresa«. S tem v zvezi pa se mora priznati, da so polovanja madjarskega predsednika vlade v Rim, bivanje avstrijskega kanclerja v Budimpešti, obisk Gömbösa na Dunaju in v Berlinu, nadalje nerazumljiva kampanja francoskega levičarskega lista za zbliznanje z Italijo, stalni sestanki Hitlerjevih štabnih voditeljev z italijanskimi državniki, dali povoda domnevanju, da Wickham Steedova odkritja niso kar tako iz zraka potegnjena. V Evropi živijo in delajo torej ljudje, ki hladnokrvno pripravljajo nove krvave morije. Stirinajst let po zaključku zadnje svetovne katastrofe, ko desetine milijonov ljudi nima zasluzka, ker nima dela, ko vse klitje po strnjenju vseh človeških sil v solidarnem prenašanju gospodarskih nepravil in po skupnem boju za gospodarski obstanek, bohotno dvigajo glave denarni in politični krvososi in mrzlo delajo račune o dobičkih novega kataklizma. Čudno je tudi to, da so že med ljudskimi masami našli pristave, ki jim ploskajo. »Evropski kongres« v Rimu, četudi nekoliko fantastičen, naj bo poziv človeštvu, da pozorno pazi na podzemeljsko delovanje teh črvov, ki jih rodi in redi materialistični pohlep po denarju in nacionalni sovinitizem.

Italija odgovarja Steedu

Rim, 26. nov. tg. V očitno inspirirani notli danes s skrajno odločnostjo zavrača »Giornale d'Italia« Steedova odkritja v »Sunday Times« od dogovorih med Mussolinijem in Gömbösom. List pravi, da je Steed ablaznel in postal agent provokiranja. Italijanska politika dela s popolnoma drugačnimi in čistejšimi cilji. Naravnost smešno je, govoriti o Madjarski, češ da se nahaja na čelu evropske revolucije. Edini namen Steedovih izjavljanj

Nič več v Argentino

Buenos Aires, 26. nov. AA. 1. januarja 1933 bo Argentina prepovedala priseljevanje, da prepreči nadaljnje naraščanje nezaposlenosti. Odlok o tem bo prav v kratkem podpisan.

Norosti „Action Française“

Pariz, 26. nov. tg. Udarne čete francoske akcije so večraj motile napovedani shod katoliških študentov v latinskem kvartirju, na katerem bi imel govoriti papeški nuncij Magione. »Kraljeva garda« je psovala nuncija s trditvijo, češ, da je v vojni volunil za Nemčijo. Prišlo je do hudih pretepov ter je policija aretirala 12 rojalističnih pristavev, ki so zahtevali, da se nuncij izžene v Berlin.

Pravniški kongres

Belgrad, 26. nov. 1. Dne 10. in 11. septembra 1933 bo v Bratislavi prvi pravniški kongres pravnikov iz vseh slovenskih držav. Na kongresu bodo pretresali 15 znanstvenih vprašanj mednarodnega značaja, ki jih že štiri leta pripravlja posebna odbor, v katerega je bilo delegiranih 67 juristov. Ti referati se bodo dali meseca aprila 1933 nameniti ter bodo razposlani interesiranim krogom. Pripravljani odbor za ta kongres računa, da bo na kongresu prišlo okrog 70.000 slovenskih pravnikov.

Dunajska vremenska napoved: Milo, izpremenljivo vreme bo trajalo dalje, ponekod se bo začelo zjasniti.

Seja vlade

Belgrad, 26. nov. AA. Danes od 11.30 do 13.30 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika vlade dr. Milana Srskića.

Parlamentarne vesti

Belgrad, 26. nov. 1. Iz poslanskega kluba JRKD je izstopil poslanec Dragutin Perko ter prijavil svoj vstop v Jugoslovanski narodni klub.

Drobne vesti

Belgrad, 26. nov. 1. V Belgrad je prispel egiptski poslanik za Romunijo in Jugoslavijo Ali Omar bek in bo tu ostal približno pol meseca. V teku današnjega dneva je posetil zunanje ministrstvo.

Belgrad, 26. nov. 1. Pri ljubljanskem železniškem ravateljstvu so vpokojeni; administrativni uradnik Karel Komar, vozovni preglednik Alojzij Stofla, strojevodja Rudolf Hlajnrih, oficial Franc Degen, strojevodja Jancz Logar, strojevodja Blaž Cinkole, strojevodja Anton Rupnik in strojevodja Ivan Bidovec.

Zagreb, 26. nov. 2. Organi finančne kontrole v Zagrebu so prišli na sled velikemu uvozu falzificiranih kolekov iz Avstrije. Finančni organi vodijo vsestransko preiskavo, da pridejo na sled falzifikatorjem.

London, 26. nov. AA. Za generalnega guvernerja svobodne irske države je kot naslednik MacNeila imenovan Denal Buckley. Novi guvernet je star 55 let, je lastnik velike trgovine v Mayo-othu, kjer prebiva že dolga.